

VÝZNAM LESNICTVÍ VE STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH NA RŮZNÝCH ÚZEMNÍCH ÚROVNÍCH

Zdeněk Šilhan¹, Kateřina Holušová²

¹Ústav regionálního rozvoje, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno, Česká republika

²Ústav environmentálních věd a přírodních zdrojů, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno, Česká republika

DOI: <https://doi.org/10.11118/978-80-7701-096-2-0040>

Abstrakt

Příspěvek se zaměřuje na vztah mezi regionálním rozvojem a lesnictvím a zkoumá, jakou roli je lesnictví prisuzováno ve strategických a koncepčních dokumentech na různých územních úrovních. Cílem studie je analyzovat význam lesnictví v nadnárodních, národních, regionálních a místních strategiích a identifikovat hlavní témata, která jsou s ním v těchto dokumentech spojována. Metodicky je výzkum založen na obsahové analýze vybraných koncepčních dokumentů, v nichž byla sledována klíčová slova vztahující se k lesům a lesnictví a následně vyhodnocován jejich tematický kontext. Do analýzy byly zahrnuty nadnárodní a národní strategie, strategie obcí a místních akčních skupin z území, kde hospodaří významný soukromý lesnický aktér. Výsledky ukazují, že lesnictví je nejčastěji tematizováno v národních a nadnárodních strategiích, zatímco na nižších územních úrovních se objevuje méně často. Současně se však potvrzuje, že pokud je lesnictví na místní a regionální úrovni zohledněno, bývá zpracováno konkrétněji a s větší mírou detailu. Nejčastějšími tématy jsou udržitelné lesnictví a biodiverzita, adaptace na změnu klimatu, vodní režim v lesích, ekonomická konkurenceschopnost a mimoprodukční funkce lesa. Studie tak ukazuje, že význam lesnictví ve strategickém plánování není dán jen četností zmínek, ale také hloubkou a konkrétností jeho uchopení.

Klíčová slova: regionální rozvoj, lesnictví, udržitelnost, strategický plán

Abstract

THE ROLE OF FORESTRY IN STRATEGIC DOCUMENTS AT DIFFERENT TERRITORIAL LEVELS

This paper focuses on the relationship between regional development and forestry and examines the role assigned to forestry in strategic and conceptual documents at different territorial levels. The aim of the study is to analyse the importance of forestry in supranational, national, regional, and local strategies and to identify the main themes associated with it in these documents. Methodologically, the research is based on a content analysis of selected strategic documents, in which keywords related to forests and forestry were identified and their thematic context subsequently evaluated. The analysis included supranational and national strategies as well as the strategies of municipalities and Local Action Groups located in areas where an important forestry actor operates. The results show that forestry is most frequently addressed in national and supranational strategies, while it appears less often at lower territorial levels. At the same time, however, the findings confirm that when forestry is reflected at the local and regional level, it is usually treated more specifically and in greater detail. The most frequent themes include sustainable forestry and biodiversity, climate change adaptation, water regime in forests, economic competitiveness, and the social and non-productive functions of forests. The study therefore shows that the significance of forestry in strategic planning is determined not only by the frequency of references, but also by the depth and specificity with which the topic is addressed.

Keywords: regional development, forestry, sustainability, strategic plan

This article is licensed under [CC BY-SA 4.0 Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) license.

1. ÚVOD

Příspěvek ambici řešit odezvu a důležitost lesnictví ve strategických dokumentech. Cílem výzkumu je proto analyzovat důležitost lesnictví ve strategických dokumentech a zkoumat, jaká témata jsou s lesnictvím na různých územních úrovních spojována. Výzkum se soustředí na nadnárodní, národní, regionální a místní úrovně vládních přístupů k lesnictví prostřednictvím strategických plánů. Výzkumným předpokladem je, že čím nižší je územní úroveň, tím větší důležitost přikládají místní vlády lesnictví, což by se mělo odrážet i ve strategických dokumentech. Bude také zkoumáno, která témata v souvislosti s lesnictvím na jednotlivých úrovních rezonují.

1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ V KONTEXTU LESNICTVÍ

Příspěvek se zabývá regionálním rozvojem a lesnictvím, přičemž se zaměřuje na rešerši koncepčních dokumentů vztahujících se k lesnictví. V úvodu jsou představeny základní teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji a vysvětleny důvody existence regionální politiky, která se zpravidla formalizuje do strategických dokumentů.

Regionální rozvoj má v dostupné literatuře mnoho různých definic, které se liší svou mírou konkrétnosti. Beer a kol. (2003) definují regionální rozvoj jako soubor aktivit zaměřených na zlepšení ekonomického blahobytu území. Tyto aktivity mohou zahrnovat hospodářské strategie, výzkum, podnikání, trh práce, technologické inovace nebo politický lobbying. Counsell a Haughton (2004) přidávají konkrétnější příklady a rozumí regionálnímu rozvoji jako snaze o snižování sociálních nerovností, podporu environmentální udržitelnosti, inkluzivní správy a kulturní rozmanitosti.

V kontextu tohoto příspěvku považujeme regionální rozvoj za soubor činností, na kterých se místní aktéři shodují, že přispívají k rozvoji regionu z hlediska životního prostředí, ekonomiky a sociálních aspektů.

1.2 LESNICTVÍ, ROZVOJ VENKOVA A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Příspěvek se speciálně zaměřuje na lesnictví jako součást bioekonomiky. Lesnictví je typické zejména pro venkovský prostor, kde přispívá k místnímu hospodářskému a sociálnímu rozvoji. (Nambiar, 2015) Rozvoj venkova je mnohostranný koncept zahrnující ekonomický, sociální, kulturní a environmentální rozměr. Rozvíjením hospodářských, sociálních, kulturních a environmentálních lze zvyšovat blahobyt venkovských komunit.

Udržitelné využívání lesů přispívá k socioekonomickému rozvoji venkovských oblastí. Z dlouhodobého hlediska je potřeba se více zaměřit na přijetí udržitelných výrobních metod schopných sladit ekonomické, sociální a environmentální zájmy. (Iacob, 2015)

Podle Koncepce rozvoje venkova (MMR ČR, 2020b) je rozvoj venkova záměrný a koordinovaný proces, který má za cíl trvale zlepšit kvalitu života obyvatel venkovských oblastí. Tento proces je komplexní – zahrnuje ekonomické, sociální, environmentální i kulturní složky. Jde o soubor investic, politik a aktivit, které podporují udržitelný provoz zemědělství, diverzifikaci místní ekonomiky, rozvoj infrastruktury a služeb, a rovněž posilují participaci místních komunit při určování směřování svého regionu.

Evropská komise (2025) definuje rozvoj venkova jako součást druhého pilíře Společné zemědělské politiky (SZP). Tento pilíř obsahuje podporu příjmů a tržních opatření pro zvyšování sociální, environmentální a hospodářské udržitelnost venkovských oblastí. Evropská komise (2025) vnímá prostřednictvím tohoto pilíře rozvoj venkova jako snahu o:

- zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví;
- zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu;
- dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a udržení pracovních míst.

Pro rozvoj venkova jsou kromě finančních nástrojů důležité strategické a územní plánování. Příspěvek se zabývá výhradně strategickému plánování, které však často bývá s územním plánováním zaměřováno.

Strategické a územní plánování jsou podle Půčka (2009) odlišné, ale vzájemně se doplňující nástroje rozvoje území. Strategické plánování se soustředí na to, proč se chce obec rozvíjet – tedy na obsah a směřování rozvoje. Jde o dobrovolný proces vycházející z pravomocí samosprávy, jehož cílem je stanovit vizi, priority a konkrétní kroky ke zlepšení kvality života nebo k posílení místní ekonomiky. Strategické plánování není ze zákona povinné a není detailně zákonem upraveno.

Naopak územní plánování je zakotveno v legislativě, konkrétně stavebním zákoně 283/2021 Sb.. Územní plánování se zaměřuje na prostorové uspořádání – tedy kde a jak může být území využito. Výsledkem jsou právně závazné dokumenty, které určují pravidla pro investory, vlastníky i veřejné instituce. Strategické a územní plánování by měly být navzájem propojené. V praxi však často fungují odděleně, což snižuje efektivitu plánování. Strategický plán může určovat směr a motivovat k rozvoji, ale teprve územní plán mu dává konkrétní prostorové možnosti. Bez sladění obou dokumentů hrozí konflikty zájmů, zpoždění projektů nebo neefektivní využití území.

Územní plán stanovuje jednotlivé druhy ploch dle jejich přípustného funkčního využití. Pro lesnictví jsou přitom relevantní plochy lesní a plochy přírodní a krajinné. (Česká republika, 2021).

1.3 LESNICTVÍ JAKO SOUČÁST BIOEKONOMIKY A JEHO VÝZNAM PRO SOCIOEKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONŮ

V kontextu tohoto příspěvku jsou zkoumána témata, která podle vybraných strategických dokumentů představují největší výzvy pro lesnictví a jeho přínos k socioekonomickému rozvoji území. Tato témata jsou ve strategických dokumentech často zdůrazňována jako klíčová pro řešení socioekonomických problémů spojených s rozvojem venkovských oblastí. V dostupné literatuře jsou zkoumány různorodá témata, které lze prostřednictvím lesnictví řešit.

Lesnictví patří mezi klíčové pilíře bioekonomiky, kterou Aguilar s kol. (2019) definují jako „udržitelnou produkci obnovitelných biozdrojů a jejich zpracování na potraviny, krmiva, průmyslové zboží a bioenergie“. Lesnictví jako součást bioekonomiky podle jejich výzkumu významně přispívá k udržitelnému rozvoji. Tento význam lze doložit například podílem lesnictví na celkovém HDP, který analyzovali Kalogiannidis a kol. (2022). V roce 2019 dosáhlo v České republice lesnictví podílu 1,21 % na celkovém HDP, což ho staví nad evropský průměr. Adamowicz (2017) na základě dat z roku 2010 uvádí, že v Evropské unii lesnictví a navazující sektory představovaly 31 % celkové bioekonomiky, přičemž na zaměstnanosti se podílely více než 21 %.

Význam lesnictví pro rozvoj bioekonomiky v severských zemích zdůrazňují Refsgaard a kol. (2021). Význam je zejména v oblasti zaměstnanosti a regionálních inovací. Využití lesní biomasy pro energetické účely hraje v těchto zemích zásadní roli, především díky potenciálu snižovat závislost na fosilních palivech. Lesnictví tak nabízí významný potenciál jako hnací motor ekologicky šetrného a sociálně citlivého hospodářského růstu, zejména ve venkovských oblastech. Adamowicz (2017) také konstatuje, že lesnictví, jako součást bioekonomiky, podporuje regionální rozvoj zejména prostřednictvím udržitelného využívání lesních zdrojů. Klíčovou roli přitom hraje zaměstnanost, zejména ve venkovských oblastech, kde se lesní porosty převážně nacházejí.

Imbrenda a kol. (2023) potvrzují tato zjištění a dodávají, že lesnictví má pozitivní vliv na vytváření pracovních míst, poskytování ekosystémových služeb a podporu místních ekonomik.

Slee (2006) se zaměřuje na socioekonomické hodnocení dopadů lesnictví na rozvoj venkova, konkrétně na regionální úrovni ve Spojeném království. Zdůrazňuje význam lesnictví nejen v generování ekonomické aktivity prostřednictvím těžby dřeva a zaměstnanosti v lesnictví. Jeho výzkum ukazuje, že přítomnost lesů a lesní krajiny pozitivně ovlivňuje další sektory ekonomiky, jako jsou cestovní ruch a rekreace. V některých případech mohou tyto efekty hrát pro regiony ještě významnější roli než samotné ekonomické dopady těžby dřeva. Přestože tyto dopady nemají přímý ekonomický dopad, významně zvyšují kvalitu života obyvatel.

Podobné závěry přináší i studie Kalogiannidis a kol. (2022), která prokazuje pozitivní vliv lesního hospodářství na socioekonomický rozvoj na příkladu Řecka. Lesní hospodářství v tomto kontextu přispívá k přímým i nepřímým efektům. Přímé efekty zahrnují zaměstnanost a příjmy z prodeje dřeva, zatímco nepřímé efekty se zaměřují na ochranu biologické rozmanitosti, prevenci

klimatických změn. Lesy jsou také oblíbenými místy pro outdoorové aktivity a cestovní ruch díky svému estetickému přínosu a možnostem pro rekreaci.

Důležitost lesních ekosystémů nejenom zdroj dřeva a dalších produktů popisuje také Marchetti a kol. (2014). Lesní ekosystémy podle něj ochraňují krajinu před erozí, regulují vodní toky a podporují cestovní ruch.

Lesnictví analyzují na příkladu Chorvatska, Lotyšska, Polska a Rumunska Mederski a kol. (2021). Mezi hlavní výzvy tam patří zvyšování objemu dřevních surovin, zlepšování druhové skladby pro vyšší produktivitu, zavádění efektivních mechanizovaných operací v předvýrobním probírání a inovace v lesním hospodářství.

Baranano a kol. (2022) identifikuje další faktory, které přispívají k rozvoji lesnictví. Patří sem vládní plány a místní politiky, úroveň investic do výzkumu a vývoje, kvalita vzdělávání a podpora talentů, stejně jako podnikatelské prostředí.

Na příkladu České republiky Kupčák (2011) zmiňuje, že význam lesnictví je z hlediska pracovních příležitostí zvláště patrný v příhraničních oblastech. Kromě přímého přínosu v oblasti lesnictví se tento sektor podílí i na rozvoji dalších oblastí, jako je turistika, rekreace a služby. Lesnictví tedy hraje významnou roli při posilování celkového sociálního kapitálu venkova.

1.4 STRATEGICKÉ VÝZVY PRO LESNICTVÍ

Předkládaný výzkum se zaměřuje na strategické plány a jejich implementaci v oblasti lesnictví, což bylo již předmětem zkoumání řady autorů na příkladech z evropského prostoru.

Charles a kol. (2016) analyzoval, jak různé evropské regiony řídí a implementují strategie lesnictví v rámci širší bioekonomiky, přičemž se soustředil na úroveň zapojení společnosti. Jeho závěry ukazují, že strategie lesnictví jsou častěji vyvíjeny a realizovány na regionální než národní úrovni, což odráží specifické potřeby a příležitosti jednotlivých regionů. Autor zároveň identifikoval omezené zapojení nevládních organizací, občanské společnosti a širší veřejnosti do implementace těchto strategií.

Imbrenda a kol. (2023) zdůrazňuje, že pro dosažení skutečné udržitelnosti lesních zdrojů je nutné zlepšit kvalitu a dostupnost dat, která jsou používána pro rozhodovací procesy. Spolupráce mezi členskými státy a regionálními úřady je v tomto ohledu klíčová.

Zvýšení veřejné podpory a pozornosti na lesnictví doporučuje Kalogiannidis a kol. (2022). Poukazuje na potřebu zvýšení využití potenciálu lesnictví pro regionální rozvoj.

Marchetti a kol. (2014) doplňuje, že při strategickém rozhodování o správě lesních zdrojů je nezbytné integrovat ekologické, ekonomické a sociální aspekty.

Podle Pereyry a Alonsa (2024) mohou strategicky významnou roli hrát také přímé zahraniční investice, které by měly být podporovány. Tyto investice mohou směřovat do rozvoje plantáží, zpracovatelských závodů, výroby papíru a celulózy a dalších odvětví spojených s lesnictvím.

Baranano a kol. (2022) zdůrazňuje význam vládních plánů, politik a veřejné podpory, zejména na regionální a místní úrovni, pro dlouhodobý udržitelný rozvoj lesnictví. Tyto plány jsou zpravidla formalizovány ve strategických dokumentech.

Toppinen a kol. (2020) vidí jako klíčovou příležitost pro strategické koncepce lesnictví oběhové biohospodářství, a to zejména skrze podporu politik na národní úrovni. Mezi tyto podpory patří zvýšené financování výzkumu a inovací, rozvoj podpůrných politik a posílení environmentálních opatření, jako je zdanění uhlíku. Jako výzvy v oblasti strategického plánování identifikují chybějící cíle pro rozvoj lesního hospodářství a nedostatečnou spolupráci a sdílení znalostí.

2. METODOLOGIE

Cíle tohoto příspěvku bude dosaženo prostřednictvím obsahové analýzy vybraných koncepčních dokumentů.

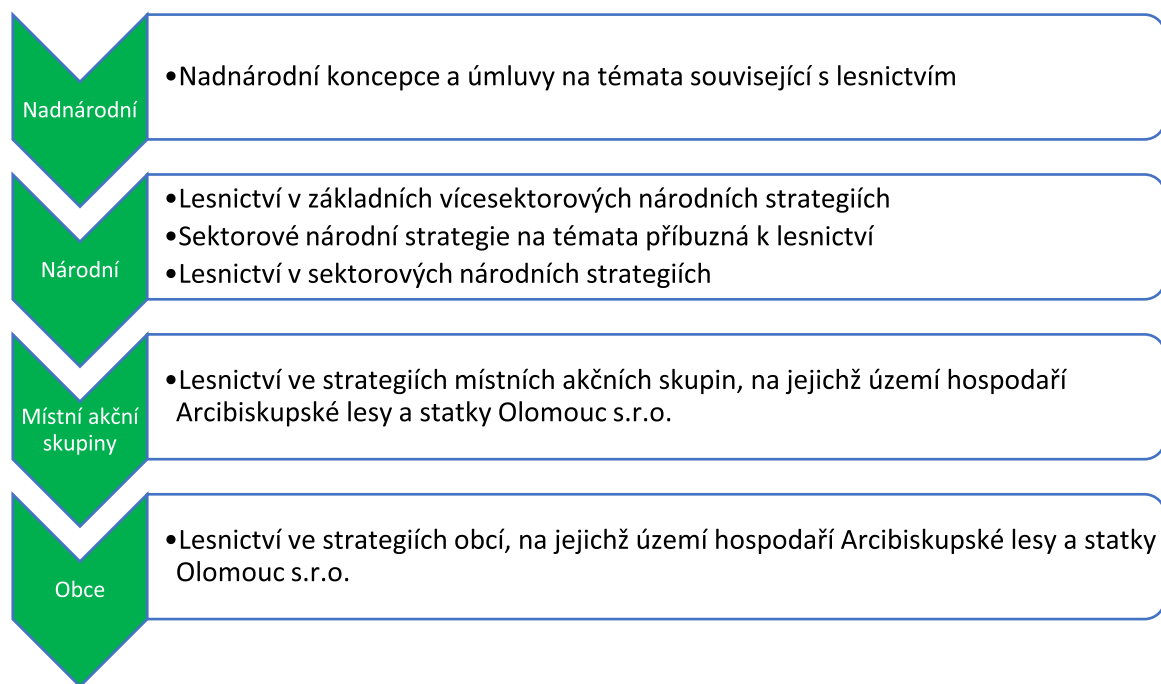
Byly vybrány relevantní koncepce s přesahem do lesnictví na jednotlivých územních úrovních. Nejdříve byla analyzována národní a nadnárodní úroveň a posléze bylo přistoupeno k místním, obecním koncepcím spolu se strategiemi komunitně vedeného místního rozvoje místních akčních skupin. Pro obsahovou analýzu byly vybrány obce a místní akční skupiny, na jejichž území hospodaří jeden z významných aktérů v lesnictví v České republice – Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. Konkrétně byly vybrány následující koncepce:

Nadnárodní a národní územní úroveň:

- Nadnárodní koncepce a úmluvy na témata související s lesnictvím (udržitelný rozvoj, ochranu životního prostředí a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji):
 - Cíle udržitelného rozvoje OSN (Organizace spojených národů, 2015)
 - Strategický plán OSN pro lesy 2017–2030 – UN Strategic Plan for Forests (United Nations, 2017);
 - Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030 (European commission, 2019);
 - Lesnická strategie EU do roku 2030 (Evropská komise, 2021);
 - Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (Ministerstvo zahraničních věcí, 2006).
- Lesnictví v základních vícesektorových národních strategiích:
 - Strategický rámec Česká republika 2030 (Úřad vlády ČR, 2015);
 - Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020a);
 - Koncepce rozvoje venkova 2021–2027 (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).
- Sektorové národní strategie na témata příbuzná k lesnictví (udržitelný rozvoj, ochrana životního prostředí a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji):
 - Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (Ministerstvo životního prostředí, 2020a);
 - Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (Ministerstvo životního prostředí, 2021);
 - Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 (Ministerstvo životního prostředí, 2020b);
 - Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 (Ministerstvo životního prostředí, 2016);
 - Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky (Ministerstvo zemědělství, 2023).
- Lesnictví v sektorových národních strategiích:
 - Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 (Ministerstvo zemědělství, 2020);
 - Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 (Ministerstvo zemědělství, 2016);
 - Strategie rozvoje Lesů České republiky, s. p. (Lesy ČR, 2020).

Územní úroveň obcí a místních akčních skupin:

- Lesnictví ve strategiích obcí, na jejichž území hospodaří Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.
 - Do analýzy vstoupilo celkem 34 obcí, které mají na svých webech dostupné strategie.
- Lesnictví ve strategiích místních akčních skupin, na jejichž území hospodaří Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.
 - Do analýzy vstoupilo celkem 17 místních akčních skupin.

Obr. 1: Územní úrovně koncepčních dokumentů vstupujících do obsahové analýzy

Klíčovou metodou byla obsahová analýza koncepčních dokumentů, při které byla využita klíčová slova jako „les“, „lesnictví“, „lesní hospodářství“ a další související tvary a sousloví. Pokud byla tato slova nalezena, byl analyzován kontext, ve kterém byla použita. Bylo zaznamenáno, jaké konkrétní téma je v souvislosti s lesnictvím v koncepci řešeno. Klíčová slova byla hledána v analytických i návrhových částech dokumentů, přičemž se analýza zaměřila především na návrhové části, kde byla identifikována větší tematická variabilita.

Následně byla témata zakódována do jednotlivých témat a porovnána podle územních úrovní. V rámci této komparativní analýzy byly výsledky vizualizovány pomocí grafických výstupů a slovního oblaku, který znázorňuje četnost výskytu jednotlivých témat na různých územních úrovních. Tento přístup umožnil zhodnotit rozdíly a podobnosti v přístupu k lesnictví mezi jednotlivými strategiemi a koncepcemi a dosáhnout tak cílů výzkumu.

3. REGIONÁLNÍ ROZVOJ V LESNICTVÍ: OBSAHOVÁ ANALÝZA VYBRANÝCH KONCEPČNÍCH DOKUMENTŮ

3.1 ANALYTICKÉ ČÁSTI

Analytické části dokumentů ukázaly značné rozdíly mezi různými územními úrovněmi strategických koncepcí. Na národní a nadnárodní úrovni je lesnictví u všech koncepcí detailně popisováno z různých perspektiv, včetně environmentálních, ekonomických a sociálních aspektů.

Naproti tomu u analytických částí obcí a místních akčních skupin se naopak informace o lesnictví buďto vůbec nevyskytují nebo se omezují pouze na informace o podílu lesních ploch na celkové rozloze obce nebo regionu, případně se informuje o podílu lesnictví na místním hospodářství (prostřednictvím výskytu ekonomických subjektů nebo zaměstnanců podle příslušnosti ke kódům CZ-NACE). Detailnější informace o lesnictví se nevyskytují u žádné strategie místní akční skupiny a pouze u třetiny strategií obcí. Strategie obcí zahrnují údaje o stavu lesů, hospodaření s lesními zdroji a přizpůsobení lesnictví aktuálním výzvám, jako jsou klimatické změny nebo kůrovcové kalami. Tyto dokumenty často popisují výskyt flóry a fauny, správu obecních lesů, včetně zaměstnávání sezónních pracovníků, a ochranu lesů.

3.2 NÁVRHOVÉ ČÁSTI

U návrhových částí analyzovaných strategií se ukázalo, že nejvíce zmínek o lesnictví se nachází v národních a nadnárodních strategiích ve srovnání se strategiemi obcí a místních akčních skupin. Žádná zmínka o lesnictví není ve více než 2/3 návrhových částech strategií obcí a u jednotek strategií místních akčních skupin. U národních a nadnárodních koncepcí se lesnictví vyskytuje ve všech strategiích. Ukazuje se, že čím nižší územní úroveň, tím méně je řešeno lesnictví. Pokud se však téma lesnictví v návrhových částech strategií obcí a místních akčních skupin přece jen vyskytuje, tak se jedná o větší úroveň detailu než u národních a nadnárodních koncepcí, kde se téma lesnictví řeší spíše ve více obecné, deklaratorní rovině.

Bez žádné zmínky o lesnictví, a to ani v analytické ani v návrhové části zůstává více než polovina strategií obcí a více než 10 % strategií místních akčních skupin.

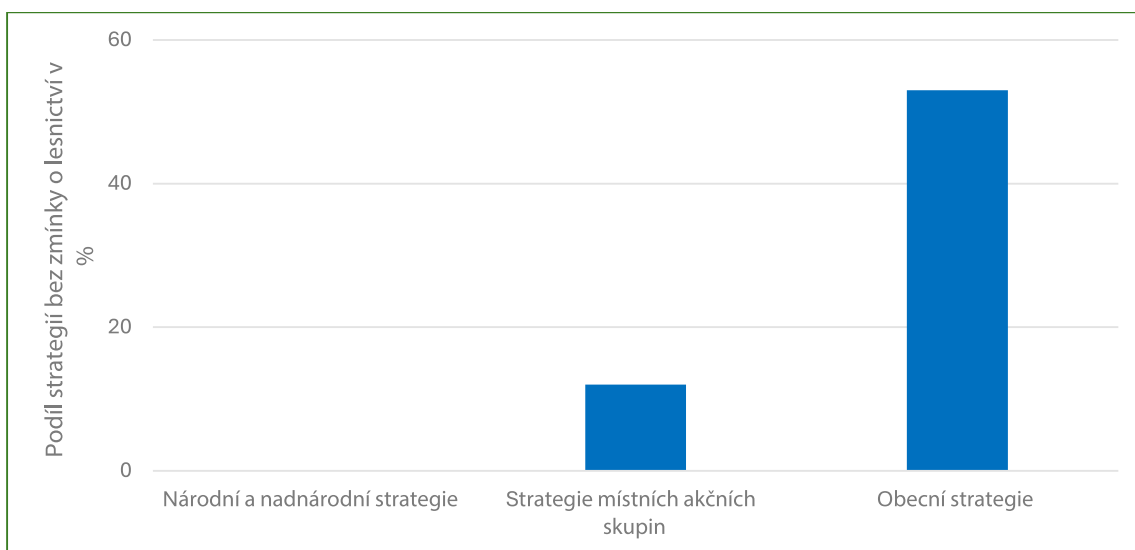
Detailnější analýza objevila několik opakujících se témat, které v koncepcích souvisely s lesnictvím. Výskyt těchto témat byl různorodý, lišil se podle jednotlivých územních úrovní. Jedná se o následující témata:

- Udržitelné lesnictví a biodiverzita;
- Adaptace a mitigace klimatických změn;
- Vodní režim v lesích;
- Ekonomická konkurenceschopnost lesního hospodářství;
- Společenské a mimoprodukční funkce lesa;
- Údržba lesů a lesní infrastruktura;
- Ostatní témata.

3.2.1 Udržitelné lesnictví a biodiverzita

Na nadnárodní a národní úrovni se v návrhových částech strategií nejčastěji objevují témata zaměřená na ochranu životního prostředí a biodiverzity. Toto téma je zahrnuto ve všech analyzovaných strategiích. Klíčovou prioritou je zastavení odlesňování a obnova lesních ekosystémů, což zahrnuje zajištění jejich zdraví a stability. Důraz je kladen na druhovou skladbu vysazovaných porostů, která by měla odpovídat stanovištním podmínkám a předcházet degradaci půdy. Častým tématem je také udržitelné hospodaření s lesy, které propaguje ekologicky šetrné a ekonomicky životaschopné metody správy. Podporuje se druhová a krajinná rozmanitost, s preferencí odolnějších dřevin.

Národní a nadnárodní strategie často zahrnují doporučení ke snížení intenzity hospodaření, zvýšení druhové pestrosti lesů a ponechání části dřeva k přirozenému zetlení. Důraz je také kladen na ochranu druhů a minimalizaci fragmentace lesních porostů pro zajištění zdravého vývoje biodiverzity.

Obr. 2: Podíl strategií bez podrobnější zmínky o lesnictví na jednotlivých územních úrovních

Konkrétními příklady jsou výběrné způsoby hospodaření, které podporují přirozenou obnovu ekosystémů. Často se také zmiňuje zvyšování lesních ploch a podpora zalesňování.

Na druhou stranu, u strategií obcí a místních akčních skupin se téma ochrany životního prostředí a biodiverzity řeší méně. U obcí se vyskytuje pouze v jednotkách strategií, zatímco u místních akčních skupin je obsaženo v necelé polovině z nich. Přesto je u obcí toto téma ve srovnání s dalšími tématy nejčastěji zmiňované. Důvodem je, že lesnictví je obecně v obecních strategiích zastoupeno málo (viz dále). U místních akčních skupin se jedná o jedno z nejčastějších témat. Obsah těchto témat je velmi podobný jako u národních a nadnárodních strategií.

Témata se zaměřují na úpravu lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě, což má posílit stabilitu lesů a odolnost vůči vnějším vlivům, jako jsou klimatické změny a škůdci. Součástí těchto úprav je podpora stanovištně vhodných dřevin, které přispívají k dlouhodobé ekologické rovnováze. Ve strategiích se vyskytuje i zalesňování. Zároveň je kladen důraz na důslednou ochranu zeleně rostoucí mimo les. Soustředí se na aktivity podporující biodiverzitu, jako je obnova druhové a věkové struktury lesů a přirozená obnova lesních porostů. Strategie obsahují udržitelné hospodaření v lesích a ekologicky šetrné praktiky. Strategie zmiňují i rozvoj drobného podnikání v oblasti zemědělství a lesnictví s důrazem na ekologické provozy.

3.2.2 Adaptace a mitigace klimatických změn

Druhým nejčastějším tématem v národních a nadnárodních strategiích jsou klimatické změny a jejich mírnění prostřednictvím lesů. Téma je obsaženo ve více než polovině analyzovaných strategií.

Prioritou v tématu je obnova a ochrana lesů, které jsou důležité zásobníky uhlíku, snižují rizika povodní a podporují odolnost vůči suchu. Významné je i přizpůsobení lesů na extrémní projevy klimatických změn, jako jsou kůrovcové kalamity či dlouhodobé sucho. Strategie se rovněž soustředí na posílení role lesů jako obnovitelných zdrojů energie a zajištění jejich ekologické stability v měnících se klimatických podmínkách.

Téma klimatických změn je zmíněné pouze v jednotkách obecních strategií, přesto se jedná společně s udržitelným lesnictvím a biodiverzitou o nejčastěji zmiňované téma. U místních akčních skupin je téma uvedeno pouze v jednotkách strategií. Obsah tématu je velmi podobný jako u národních a nadnárodních strategií, je zde však patrné, že na místní a regionální úrovni se daří dosáhnout vyššího detailu.

Strategie se zaměřují na podporu adaptace na změny klimatu, prevenci rizik a zvyšování odolnosti vůči přírodním katastrofám, přičemž důraz je kladen na udržitelné hospodaření v krajině. Konkrétně strategie obsahují vyhodnocování stavu lesních porostů, zejména v kontextu kůrovcové kalamity. Strategie podporují jak investiční projekty, tak osvětové kampaně zaměřené na zvýšení odolnosti krajiny, včetně tvorby remízků, tůní a vsakovacích pásů. Iniciativy se zaměřují také na zlepšení životního prostředí prostřednictvím komunitní energetiky a dalších klimaticky šetrných řešení.

3.2.3 Vodní režim v lesích

Další časté téma v národních a nadnárodních strategiích se týká vodního režimu v lesích. Téma je obsaženo ve více než polovině analyzovaných strategií.

Strategie se soustředí na roli lesů při ochraně vodních zdrojů a zajištění stabilního vodního režimu v krajině. Lesy podle analyzovaných strategií podporují přirozenou infiltraci vody do půdy, což napomáhá obnově podzemních vodních zdrojů a stabilizuje vodní režim venkovské krajiny. Retence vody v lesních ekosystémech je klíčová pro udržení dostatečného množství vody v krajině. Zásadní je také zadržování vody a ochrana půdy před erozí.

U obecních strategií se až na jednu výjimku vůbec nevyskytuje. U strategií místních akčních skupin pak v necelé 1/3 strategií. Na rozdíl od národních a nadnárodních strategií je zde patrná vyšší úroveň detailu.

Témata se zaměřují na realizaci opatření pro zadržování vody v krajině, zejména na lesních pozemcích, jako součást protipovodňové ochrany a zlepšování vodního režimu. Úpravy vodního režimu zahrnují usměrňování vody a vytváření malých vodních prvků, které podporují přirozenou retenci vody. Strategie se snaží předcházet živelným událostem, jako jsou povodně, a podporují dlouhodobou stabilitu vodního režimu.

3.2.4 Ekonomická konkurenceschopnost lesního hospodářství

Ve třetině případů se v národních a nadnárodních strategiích vyskytuje i téma ekonomické konkurenceschopnosti lesního hospodářství.

Strategie zdůrazňují ekonomické přínosy lesů, které hrají významnou roli při zlepšování životních podmínek, zejména pro chudé a zranitelné skupiny obyvatel. Lesnictví přispívá k rozvoji bioekonomiky, vytváření pracovních míst a zajištění příjmů pro lesníky. Sociální přínosy lesů zahrnují podporu kulturních a zdravotních funkcí, které lesy poskytují společnosti. Ekonomická konkurenceschopnost lesnictví je posilována podporou inovativních a SMART řešení v lesnických činnostech.

U obecních strategií se téma nevyskytuje vůbec. U místních akčních skupin je však zastoupeno ve více než polovině případů, což je ještě výrazně více než u národních a nadnárodních strategií. Jedním z důvodů může být, že se jedná o podporovatelné téma z fondů evropské unie, kterým své strategie místní akční skupiny často přizpůsobují. Tematicky jsou místní akční skupiny do většího detailu.

Místní akční skupiny se zaměřují hlavně na podporu malých a středních lesnických podnikatelů a podporu lesnických produktů a jejich uvádění na trh. Důraz je kladen na modernizaci dřevozpracujících a lesnických podniků prostřednictvím inovací a vybavení, jako jsou stroje, zařízení, IT technologie a další potřebné nástroje. Investice do diverzifikace příjmů pomáhají venkovským podnikům v lesnictví zůstat konkurenceschopné a vytvářet nové pracovní příležitosti. Zároveň je klíčová podpora lokální dřevovýroby a zpracování dřeva.

3.2.5 Společenské a mimoprodukční funkce lesa

Téma mimo produkčních funkcí lesa konkrétně např. využití lesa pro rekreaci a cestovní ruch se v národních a nadnárodních koncepcích nevyskytuje, výjimkou je pouze Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, kde se rozebírá udržitelný rozvoj cestovního ruchu a význam lesů pro udržení kulturního dědictví a tradičních znalostí.

U obecních strategií se téma až na jednu výjimku řešící značení turistických tras s místními lesníky také nevyskytuje. Naopak u strategií místní akčních skupin se jedná o nejčastěji zastoupené téma.

Strategie místních akčních skupin se zaměřují na podporu mimoprodukčních funkcí lesů, zejména posílení jejich rekreačního a environmentálního využití. To zahrnuje budování rekreační infrastruktury, jako jsou cyklostezky, naučné stezky, odpočívadla, mostky, informační panely a herní prvky, pro zatraktivnění lesních území i pro cestovní ruch. Dále jsou zmiňovány neproduktivní investice, které zahrnují opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků, například zábradlí, lávky a zařízení na odkládání odpadků. Aktivitě mají přispívat k lepšímu využití lesů pro společnost.

3.2.6 Údržba lesů a lesní infrastruktura

Výlučně místním a regionálním tématem je podpora vybavení a infrastruktury pro údržbu lesa. Téma se v národních a nadnárodních strategiích nevyskytuje. Naproti tomu se jedná o časté téma strategií místních akčních skupin. Více než polovina místních akčních skupin má téma ve svých strategiích zahrnuté.

Strategie zdůrazňují potřebu investic do modernizace lesnických technologií, strojů a infrastruktury, aby se zvýšila efektivita lesního hospodářství. Investice jsou zaměřeny na pořízení a modernizaci lesnických strojů, jako jsou traktory, vyvážedky nebo štěpkovače, a na zlepšení kvality dřevozpracujících provozů. Zároveň je kladen důraz na opravu a rozšíření lesních cest, které jsou často v nevyhovujícím stavu. Modernizace zahrnuje i stavby, zařízení a optimalizaci neproduktivní infrastruktury v lesích. Cílem těchto opatření je zlepšit stav lesů a podpořit dlouhodobou udržitelnost a konkurenceschopnost sektoru.

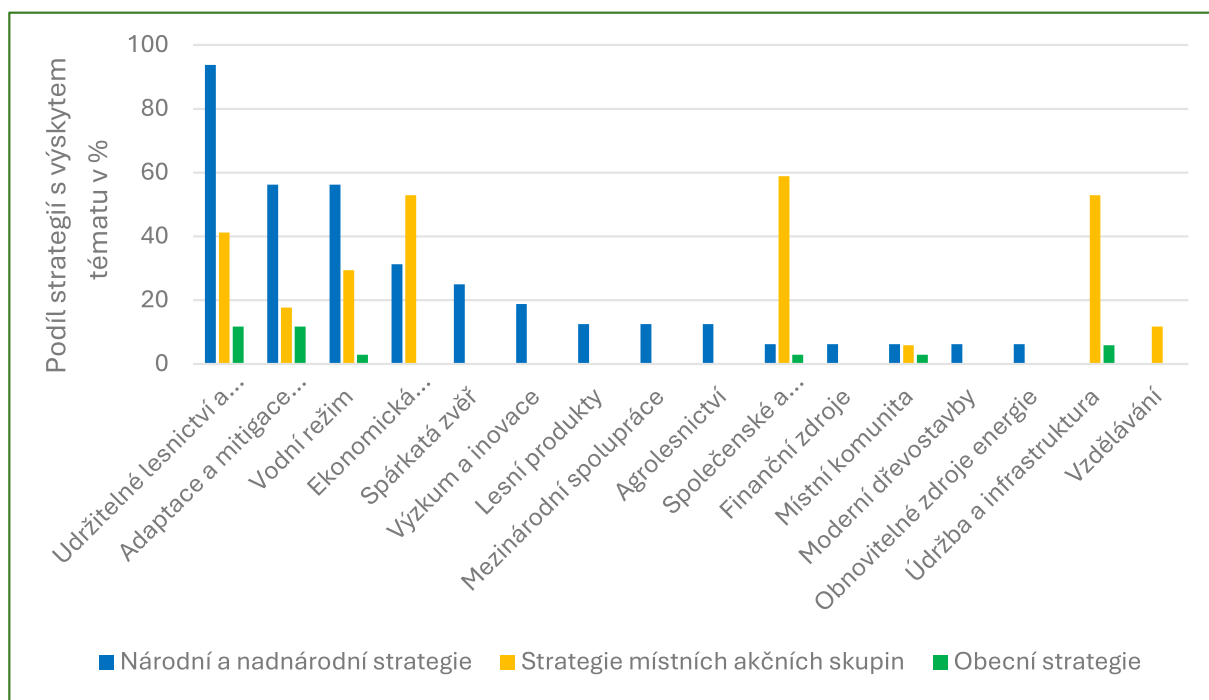
Téma řeší pouze jednotky analyzovaných obecních strategií. Jedná se o pořizování techniky pro hospodaření v lesích zpravidla, pokud sama obec nějaké lesy vlastní a hospodaří v nich.

3.2.7 Ostatní témata

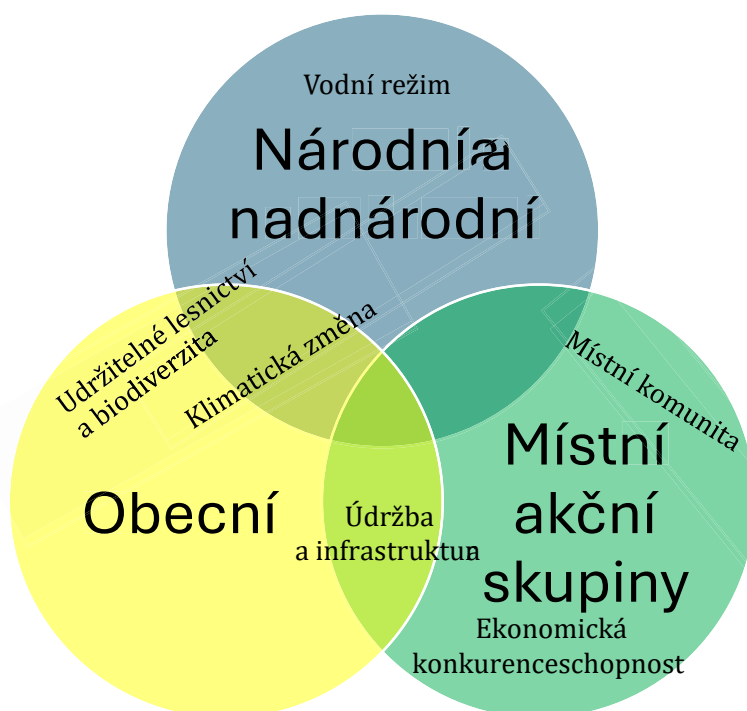
Obsahová analýza strategií se přednostně zaměřovala na nejčastější témata, které se v koncepcích vyskytují. Byla však zaznamenána všechna témata týkající se lesnictví včetně méně se vyskytujících. U nadnárodní a národní územní úrovně se jedná o udržitelnou výrobu a spotřebu lesních produktů, jako je dřevo, a význam posílení kapacit a finančních zdrojů pro udržitelné lesní hospodaření. Zmiňováno je i zapojení místních komunit, soukromého sektoru a dalších zainteresovaných stran, stejně jako nutnost

mezinárodní spolupráce na ochraně lesů. Objevují se i zmínky o využívání obnovitelných zdrojů energie a podporu inovací, například v oblasti moderních dřevostaveb a agrolesnictví. Objevuje se i potřeba podpory výzkumu a inovací v lesnictví a opatření proti nadměrné populaci spárkaté zvěře.

U obecních strategií se další témata vyskytují jen v jednotkách případů. Vyskytly se zmínky o inovacích v lesnictví a k posilování identity obyvatel prostřednictvím místních lesů. Také u místních akčních skupin se další témata vyskytují jen v jednotkách případů. Konkrétně se ve strategiích vyskytla potřeba spolupráce mezi veřejnou sférou a podnikateli z lesnictví a vzdělávací akce pro pracovníky, ale i širší veřejnost.

Obr. 3: Podíl strategií s výskytem jednotlivých témat souvisejících s lesnictvím v koncepcích

Obr. 4: Nejčastěji zastoupená témata ve strategiích v jednotlivých územních úrovních

Obr. 5: Četnost výskytu témat souvisejících s lesnictvím v koncepcích místních akčních skupin

Obr. 6: Četnost výskytu témat souvisejících s lesnictvím v nadnárodních a národních koncepcích

Obr. 7: Četnost výskytu témat souvisejících s lesnictvím v obecních koncepcích

4. DISKUSE A ZÁVĚR

Nepotvrdil se předpoklad, že čím nižší územní úroveň, tím více je v koncepcích věnováno tématu lesnictví. Souvislost je naopak. Na nadnárodní a národní úrovni je lesnictví řešeno v různých kontextech mnohem častěji než na úrovni obcí a regionů. Míra detailu však vykazuje opačný trend – nejvyšší úroveň podrobnosti se nachází v obecních koncepcích, následují je koncepce regionální a nakonec nadnárodní a národní.

Toto zjištění je v souladu s literaturou, která zdůrazňuje význam lesnictví pro regionální a venkovský rozvoj. Nambiar (2015), Iacob (2015), Adamowicz (2017) i Imbrenda a kol. (2023) upozorňují, že lesnictví přispívá nejen k ekonomické výkonnosti venkovských oblastí, ale také k zaměstnanosti a celkové kvalitě života. To není v souladu se skutečností, že ve více než polovině obecních strategií se lesnictví nevyskytuje ani v analytické, ani v návrhové části.

Za důležité lze považovat i zjištění, že s klesající územní úrovní sice četnost zmínek o lesnictví klesá, avšak pokud je lesnictví v místních a regionálních strategiích zahrnuto, bývá rozpracováno konkrétněji než ve strategiích národních a nadnárodních. Tento závěr odpovídá poznatkům Charlese a kol. (2016), podle nichž jsou strategie lesnictví často silněji rozvíjeny na regionální než národní úrovni, protože lépe reagují na specifické potřeby daného území.

Nejvýraznějším tematickým okruhem napříč strategiemi bylo udržitelné lesnictví a biodiverzita. To dobře koresponduje s literaturou, která dlouhodobě zdůrazňuje nutnost sladění ekonomických, sociálních a environmentálních funkcí lesa. Marchetti a kol. (2014) i Imbrenda a kol. (2023) poukazují na to, že udržitelné řízení lesních zdrojů musí integrovat ekologické i socioekonomické aspekty.

Podobně významné bylo téma adaptace na změnu klimatu a vodního režimu v lesích. Výsledky v tomto ohledu odpovídají odborným pracím, které zdůrazňují roli lesů při sekvestraci uhlíku, zmírňování dopadů sucha, regulaci odtoku vody i zvyšování odolnosti krajiny vůči extrémním jevům. Kalogiannidis a kol. (2022) i Marchetti a kol. (2014) ukazují, že lesy mají zásadní nepřímé přínosy v oblasti klimatické stability a ochrany ekosystémů.

Zajímavým zjištěním je odlišné postavení ekonomických a mimoprodukčních funkcí lesa. Rešerše ukazuje, že lesnictví je v literatuře chápáno jako významný faktor zaměstnanosti, regionálních inovací, rozvoje bioekonomiky i diverzifikace venkovské ekonomiky. Na to upozorňují například Refsgaard a kol. (2021), Adamowicz (2017), Kupčák (2011) nebo Baranano a kol. (2022). Ve výsledcích se ale ekonomická konkurenceschopnost lesního hospodářství výrazněji objevuje především ve strategiích místních akčních skupin, zatímco obecní strategie ji téměř nereflektují.

Ještě výraznější rozdíl se ukazuje u společenských a mimoprodukčních funkcí lesa. Literatura přitom opakovaně potvrzuje význam lesa pro rekreaci, cestovní ruch a kvalitu života obyvatel venkova. Slee (2006), Kalogiannidis a kol. (2022), Marchetti a kol. (2014) i Kupčák (2011) ukazují, že přínos lesnictví nelze redukovat jen na produkci dřeva. Ve výsledcích se však tyto funkce výrazněji objevují téměř výhradně u místních akčních skupin, zatímco národní, nadnárodní i obecní strategie je zachycují jen okrajově.

Výsledky také naznačují, že lokální a regionální úroveň se více soustředí na provozní a infrastrukturní aspekty lesnictví, například technické vybavení, lesní cesty nebo modernizaci provozů. Tento motiv je v souladu se studiemi Mederského a kol. (2021), kteří zdůrazňují význam mechanizace, inovací a efektivních operací pro konkurenceschopnost sektoru.

Podrobnější a navazující informace lze získat ve studii zabývající se touto problematikou hlouběji a detailněji, které zpracovali Holušová a kol. (2025).

Projektová afiliace

Tento příspěvek byl zpracován v rámci projektu TA ČR SIGMA „Návrh možností udržitelného regionálního rozvoje lesnictví z pohledu bioekonomiky“, reg. č. TQ01000532.

POUŽITÁ LITERATURA

- ADAMOWICZ, Mieczysław. 2017. Biogospodarka-koncepcja, zastosowanie i perspektywy. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*. 1, 29–49. <https://doi.org/10.5604/00441600.1232987>
- AGUILAR, Alfredo, TWARDOWSKI, Tomasz, WOHLGEMUTH, Roland. 2019. Bioeconomy for Sustainable Development. *Biotechnology Journal*. 14(8), 1800638. <https://doi.org/10.1002/biot.201800638>
- BARAÑANO, Leire, UNAMUNZAGA, Olatz, GARBISU, Naroa, BRIERS, Siebe, ORFANIDOU, Timokleia, SCHMID, Blasius, MARTÍNEZ DE ARANO, Inazio, ARAUJO, Andrés, GARBISU, Carlos. 2022. Assessment of the Development of Forest-Based Bioeconomy in European Regions. *Sustainability*. 14(8), 4747. <https://doi.org/10.3390/su14084747>
- BEER, Andrew, HAUGHTON, Graham, MAUDE, Alaric (eds.). 2003. *Developing locally: an international comparison of local and regional economic development*. Bristol: Policy Press.
- COUNSELL, David, HAUGHTON, Graham. 2004. *Regions, Spatial Strategies and Sustainable Development*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203561249>
- CHARLES, David, DAVIES, S., MILLER, S., CLEMENT, K., OVERBEEK, M. M. M., HOES, A. C., HASENHEIT, Marius, KIREŚIEWA, Zoritzka, KAH, Stefan, BIANCHINI, Chiara. 2016. *D3.2: Case Studies of Regional Bioeconomy Strategies across Europe*. EU.
- ČESKÁ REPUBLIKA. 2021. Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné i z: [cit. 2025-05-25] <https://www.zakony.gov.cz/cs/2021-283>
- EUROPEAN COMMISSION: DIRECTORATE-GENERAL FOR COMMUNICATION. 2019. *Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030 – diskusní dokument*. Luxembourg: Publications Office. <https://doi.org/10.2775/97852>
- EVROPSKÁ KOMISE. 2021. *Nová lesní strategie EU do roku 2030*. 29 s. Dostupné z: [cit. 2024-09-18] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0572>
- EVROPSKÁ KOMISE. 2025. *Rozvoj venkova*. Dostupné z: [cit. 2025-05-25] https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/rural-development_cs
- Holušová, K., Šilhan, Z., Holuša, O. 2025. Regional Development in Forestry from the Point of View of the Bioeconomy at the EU Member-State Level. 2025. *Land*. 14(12), 2377. ISSN 2073-445X. <https://doi.org/10.3390/land14122377>
- IACOB, Silvia Elena. 2015. The Role of the Forest Resources in the Socioeconomic Development of the Rural Areas. *Procedia Economics and Finance*. 23, 1578–1583. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00415-3](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00415-3)
- IMBRENDA, Vito, COLUZZI, Rosa, MARIANI, Francesca, NOSOVA, Bogdana, CUDLINOVA, Eva, SALVIA, Rosanna, QUARANTA, Giovanni, SALVATI, Luca, LANFREDI, Maria. 2023. Working in (Slow) Progress: Socio-Environmental and Economic Dynamics in the Forestry Sector and the Contribution to Sustainable Development in Europe. *Sustainability*. 15(13), 10271. <https://doi.org/10.3390/su151310271>
- KALOGIANNIDIS, Stavros, KALFAS, Dimitrios, LOIZOU, Efstratios, CHATZITHEODORIDIS, Fotios. 2022. Forestry Bioeconomy Contribution on Socioeconomic Development: Evidence from Greece. *Land*. 11(12), 2139. <https://doi.org/10.3390/land11122139>
- KUPČÁK, Václav. 2011. Regional Importance of Forests and Forestry for Rural Development. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 59(4), 137–142. <https://doi.org/10.11118/actaun201159040137>
- LESY ČESKÉ REPUBLIKY. 2020. *Strategie rozvoje Lesů České republiky*. s. p. 48 s. Dostupné z: https://lesy.cz/wp-content/uploads/2021/01/Strategie-rozvoje_2020.pdf
- MARCHETTI, Marco, VIZZARRI, Matteo, LASSERRE, Bruno, SALLUSTIO, Lorenzo, TAVONE, Angela. 2014. Natural capital and bioeconomy: challenges and opportunities for forestry. *Annals of Silvicultural Research*. 38(2), 62–73. <https://doi.org/10.12899/ASR-1013>
- MEDERSKI, Piotr S., BORZ, Stelian A., ĐUKA, Andreja, LAZDIŇŠ, Andis. 2021. Challenges in Forestry and Forest Engineering – Case Studies from Four Countries in East Europe. *Croatian Journal of Forest Engineering*. 42(1), 117–134. <https://doi.org/10.5552/crojfe.2021.838>

- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. 2019. *Koncepce rozvoje venkova*. 216 s. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. 2020a. *Strategie regionálního rozvoje 2021+*. 196 s. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. 2020b. *Koncepce rozvoje venkova*. Praha: MMR. Dostupné z: [cit. 2025-05-23] https://mmr.gov.cz/getmedia/279d5264-6e9e-4f80-ba4a-c15a26144cd0/Koncepce-rozvoje-venkova_202001.pdf.aspx?ext=.pdf
- MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. 2006. *Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 47/2006 Sb. m. s.* Dostupné z: <https://www.e-sbirka.cz/sm/2006/47?zalozka=text>
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2016. *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*. 124 s. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-resortu-ministerstva-1>
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2020. *Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035*. 32 s. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/lesy/lesnictvi/koncepce-a-strategie/koncepce-statni-lesnicke-politiky-do>
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2023. *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027*. 65 s. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/zvladani-sucha-a-stavu-nedostatku-vody/koncepce-ochrany-pred-nasledky-sucha-pro/koncepce-ochrany-pred-nasledky-sucha-pro>
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 2016. *Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025*. 136 s. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ochrana_biologicke_rozmanitosti_strategie
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 2020a. *Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050*. 194 s. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/a02fcb9439f4537fc1256fbe00491592/3b6673e016fb1765c12587a4003c722f?OpenDocument>
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 2020b. *Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025*. 118 s. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/AF71B00C4DF84B70C12585F400429F1C/\\$file/SPOPK_web.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/AF71B00C4DF84B70C12585F400429F1C/$file/SPOPK_web.pdf)
- MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 2021. *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky*. 234 s. Dostupné z: www.mzp.cz/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie
- NAMBIAR AO, E. K. S. 2015. Forestry for rural development, poverty reduction and climate change mitigation: we can help more with wood. *Australian Forestry*. 78(2), 55–64. <https://doi.org/10.1080/00049158.2015.1050776>
- ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. 2015. *Strategický rámec Česká republika 2030, příloha 3: Přehled Cílů udržitelného rozvoje Organizace spojených národů*. Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj. Dostupné z: [cit. 2024-09-18] https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/TISK_Příloha-č.-3_Přehled-Cílů-udržitelného-rozvoje-Organizace-spojených-národů.pdf
- PEREYRA, Martín, ALONSO, Cecilia. 2024. FDI for forestry: an impact evaluation of regional development. *Review of Regional Research*. 44(1), 1–20. <https://doi.org/10.1007/s10037-023-00196-3>
- PŮČEK, Milan. 2009. Strategické versus územní plánování. *Urbanismus a územní rozvoj*. 12(1–2), 3–7. Dostupné z: [cit. 2025-05-02] https://www.uur.cz/media/3i4pwfpt/02_strategicke.pdf
- REFSGAARD, Karen, KULL, Michael, SLÄTMO, Elin, MEIJER, Mari Wøien. 2021. Bioeconomy – A driver for regional development in the Nordic countries. *New Biotechnology*. 60, 130–137. <https://doi.org/10.1016/j.nbt.2020.10.001>
- SLEE, Bill. 2006. The socio-economic evaluation of the impact of forestry on rural development: A regional level analysis. *Forest Policy and Economics*. 8(5), 542–554.
- TOPPINEN, Anne, D'AMATO, Dalia, STERN, Tobias. 2020. Forest-based circular bioeconomy: matching sustainability challenges and novel business opportunities? *Forest Policy and Economics*. 110, 102041. <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2019.102041>

UNITED NATIONS, ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL. 2017. *Resolution adopted by the Economic and Social Council on 20 April 2017, Annex I: United Nations Strategic Plan for Forests 2017–2030*. 24 s.

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. 2015. *Strategický rámec Česká republika 2030*. 115 s. Dostupné z: www.cr2030.cz/strategie/

Kontakty | Contact Information

Zdeněk Šilhan: email: zdenek.silhan@mendelu.cz, 0000-0001-9813-993X